

mayer alapvetően jó katonaként, azonban „nyomorúságos politikusként” jellemezte Horthy, aki „semmit sem ért a bel- és külpolitikából”³⁴.

Miután a Birodalom magyarországi teljhatalmú megbízottjává nevezték ki, egyik első táviratában tájékoztatta Ribbentropot egy Horthyval folytatott beszélgetéséről, amelyben az új magyar kormány megalakításával kapcsolatos német kívánságokról esett szó. Veesebmayer a következő megjegyzést fűzi ehhez:

Most, hogy 24 órán belül már három hosszabb találkozásom volt a kormányzóval, egyre inkább arra a következtetésre jutok, hogy Horthy vagy hihetetlenül hazug, vagy egyszerűen fizikailag már nem felel meg feladatának. Állandóan ismétli önmagát, gyakran néhány mondaton belül ellentmond önmagának, s néha nem tudja, hogyan folytassa. Mondanivalója bemagolt formulának hangzik, s félek, nehéz lesz meggyőzni, még kevésbé megnyerni.³⁵

Veesebmayer következtetését, hogy Magyarország lehető legteljesebb kiaknázását úgy kell elérni, hogy közben névleg Horthy maradjon az államfő, Ribbentrop is megerősítette, mikor 1944. április 2-án arra utasította Veesebmayert, hogy fokozatosan távolítsa el Horthyt az államügyek intézésétől, amíg teljesen el nem szigetelődik, s csak az új magyar kormánnyal tárgyaljon.³⁶

Horthy szellemi képességeinek hanyatlása különösen 1948 márciusában vált feltűnővé, amikor tanúként jelent meg Veesebmayer perében. Ez persze már a Hitlerrel való klessheimi találkozó után négy évvel történt, és Horthy azóta még szelísebbé válhatott – vagy talán szándékosan hazudott, hogy saját bűnösségét leplezze. Mindenesetre a védelem kereszt-kérdéseire Horthy kijelentette, hogy a zsidók gettóba tömörítését és bevagonírozását a Gestapo, és nem a magyar csendőrség végezte – az utóbbi ugyanis az ő parancsnoksága alatt állt –, és azt állította, nem emlékszik az 1938-ban, 1939-ben és 1941-ben hozott magyarországi zsidótörvényekre. Arra sem emlékezett, hogy 1941 augusztusában Magyarország kiutasított 12 000 zsidót³⁷, akiknek többségét azután Kamenyec-Podolszkijban lemészárolták.

Bármilyen pszichopatológiai magyarázatot adjunk is Horthy helyzetére, bárhogyan érvelt is vagy okoskodott, annyi tény, hogy a sorsdöntő hónapokban: áprilisban, májusban és júniusban, amikor a vidéki zsidóság gettóba tömörítése és deportálása volt napirenden, Horthy alig valamit vagy semmit sem tett Magyarország zsidó állampolgárainak érdekében. Márpedig, mint erre a július és október közötti események bőséges bizonyítékot szolgáltatottak, sok mindent tehetett volna. Júliusban véget vetett a Magyarországról történő további deportálásoknak.

Az újabbban hozzáférhető történelmi dokumentumok arra utalnak,